

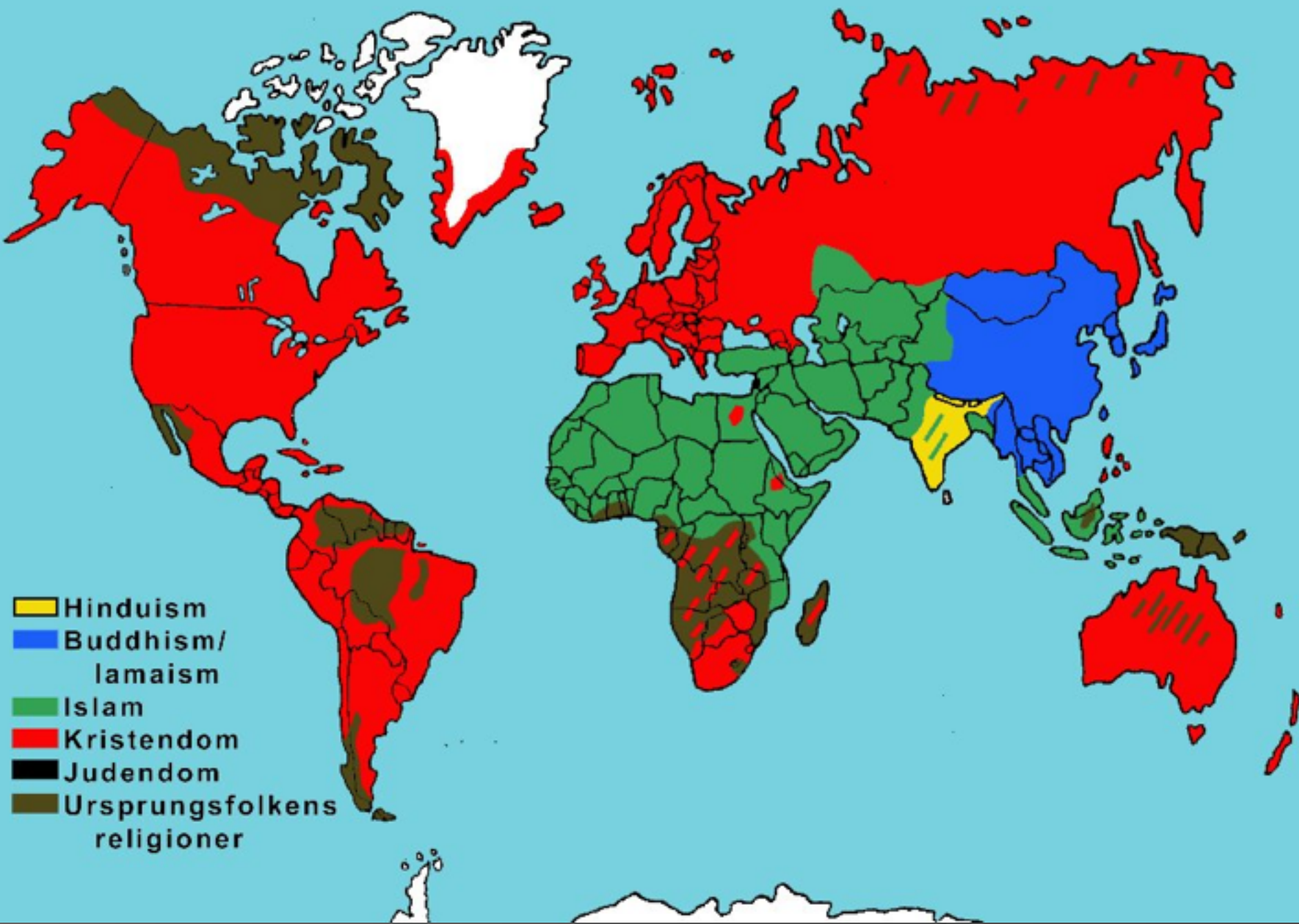

Guds utvalda folk - förbundsfolket

JUDENDOM

[" KLEZMER JOY " FOLK](#)
[VIDEO JEWISH MUSIC](#)
[ZOHAR clarinet music](#)
[folk video jewish music](#)
[klezmer - YouTube](#)

Av-mediafilm Jude

- Yellow** Hinduism
- Blue** Buddhism/ lamaism
- Green** Islam
- Red** Kristendom
- Black** Judendom
- Brown** Ursprungsfolkens religioner

<u>Religion eller trosuppfattning</u>	Antalet bekännare °
1. <u>Kristendom</u>	2 miljarder
2. <u>Islam</u>	1,6 miljarder
3. <u>Ateism, Agnosticism, Sekulära, Ickereligiösa</u>	1 miljarder
4. <u>Hinduism</u>	900 miljoner
5. <u>Kinesiska traditionella religioner, Daoism, konfucianism med flera</u>	394 miljoner
6. <u>Buddhism</u>	376 miljoner
7. <u>Naturreligion</u>	300 miljoner
8. <u>Shinto</u>	100 miljoner ¹
9. <u>Afrikanska stamreligioner med flera</u>	100 miljoner
10. <u>Sikhism</u>	23 miljoner
11. <u>Juche (Nordkorea)</u>	19 miljoner ²
12. <u>Spiritism (New Age med flera)</u>	15 miljoner
13. <u>Judendom</u>	14 miljoner
14. <u>Jehovas vittnen</u>	7,3 miljoner
15. <u>Baha'i</u>	6,5 miljoner ³
16. <u>Jainism</u>	4,6 miljoner
17. <u>Cao Dai (Vietnam)</u>	4 miljoner
18. <u>Zoroastrism</u>	2,6 miljoner
19. <u>Tenrikyo (Japan)</u>	2 miljoner
20. <u>Paganism</u>	1 miljon

Så började det

- Judarnas historia börjar med Abraham, ca 2000 f.v.t.
- Abraham får en kallelse av Gud att bege sig till Kanaans land. Gud lovade Kanaan som hemland åt Abraham och alla hans ättlingar.
- När Abraham kom fram till landet skulle han bli stamfader till ett stort folk.
- Som ett tecken på förbundet skulle Abraham och hans efterkommande av manligt kön låta sig omskära sig.

Och tar emot de tio
budorden

Mose ska föra
israeliterna ur
Egypten

Helig skrift

- ◉ Tora – de fem moseböckerna

(*midrash* = berättelser som förklarar avsnitt i Tora)

- ◉ Talmud – ”den muntliga Tora” Regler och berättelser om livet, 6000 sidor
- ◉ Tanak består av tre delar (24 böcker):
  - Tora (de fem moseböckerna)
  - Profeterna
  - Skrifterna

Tanaks språk är hebreiska med undantag för delar av Daniel och Esra, som är på arameiska. Ställs samman ca 200 f.Kr.

Judendomens historia

- För över 2000 år sedan ockuperar romarna områdena runt Medelhavet
- 70 e.Kr. förstörs det templet, efter detta lever judarna i *diasporan* (förskingringen)
- Resterna av stödmuren till templet ses idag vid *Klagomuren* (Västra muren)
- Där templet stod ligger Klippmoskén
- Pogrom – judeförföljelse
- Antisemitism - judeförföljelse

Heliga platser

- ◉ Israel
- ◉ Jerusalem som centralort för Israels gudsdyrkan.
- ◉ Synagogan

MIDDLE EAST

Israel

- 6,2 miljoner invånare, 75% judar
- Det finns 13,5 miljoner judar (40% av dem bor i Israel)

Jerusalem

- Tre religioner
- Tre tideräkningar (judisk år 5761 = år 2000)
- Fyra alfabet

Klagomuren

Synagogan

- Fyrkantig och enkel inredningen.
- Ofta särskilda läktare för kvinnor.
- Längst fram finns arken, ett heligt skåp, riktat mot Jerusalem.
- I arken står Torarullarna som man läser ur under gudstjänsten.
- Dessutom finns det en lampa som alltid är tänd och en sjuarmad ljusstake.
- Församlingen leds av *rabbin*

Olika riktningar

- Ortodoxa – mest traditionsbundna
- Konservativa – mellanting mellan ortodoxa och reformjudar
- Reformjudendom – moderniserad judendom
- Sekulariserade

Gudssyn och människosyn

◉ Gudssyn

- Gud är en
- Är verksam i historien
- Guds namn är
  - JHVH (Jahve)
  - Adonai (Herren)
  - Elohim (Gud)

◉ Messias

- Väntar man fortfarande på
- Upprätta fredsrike

◉ Människosyn

- Guds ställföreträdare
- Medarbetare till Gud
- Människan har en fri vilja och ett moraliskt ansvar

Hur uppfylls budskapet?

- Bönen
- Koshermat = "lämplig mat"
Kött från däggdjur som har kluvna hovar och idisslar, fisk med fjäll.
Mjök och köttmat får inte blandas
- Sabbaten
- Omskärelse
- Bar Mitzva / Bat Mitzva

Fester och högtider

- Försoningsdagen – yom kippur (försoning Gud–människa)
- Judisk påsk – pesach (uttåget ur Egypten)
- Ljusfesten – hanukka (befrielsen av templet)
- Lövhyddohögtiden – sukot (ökenvandringen)

”Judendomen : Traditioner och högtider”

